

NORMTAL FOR OMKOSTNINGER 2021

Sisse Villumsen Schlægelberger

^a SEGES Erhvervsøkonomi

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Hovedkonklusion

Normtallene viser det gennemsnitlige niveau samt niveauet for den bedste tredjedel for forskellige omkostninger og produktivetsmål. Ved budgetlægningen kan bedriftens egne tal sammenlignes med disse normal.

Sammendrag

Normtallene for omkostninger for griseproducenterne i 2021 offentliggøres i dette notat. Normtallene kan bruges til at sammenligne med bedriftenes budgetmål og dermed identificere områder, hvor der er væsentlige afvigelser samt muligheder for forbedringer, da normtallene er opgjort for både gennemsnittet og den bedste tredjedel.

Baggrund

Formålet med notatet er at vise produktionstekniske data fremskrevet til 2021 niveau samt aktuelle normal for en række omkostningsparametre, som kan gøre det lettere at udarbejde og kvalitetssikre bedriftenes budget for griseproduktionen.

Dataene er opgjort pr. enhed (årsso eller slagtegris), så det er muligt at sammenligne egne tal med normtallene. Opgørelsen bygger både på produktivitetstal fra Landsgennemsnittet for produktivitet i produktionen af grise 2019 [1] og omkostninger fra Business Check Svineproduktion 2019 [2]. Omkostningerne opdeles i styk-, kontante kapacitets- og kapitalomkostninger.

Materialer og metoder

Datagrundlag

Normtallene for produktivitet bygger på Landsgennemsnit for produktivitet i produktionen af grise i 2019, hvor data fra besætningernes produktivetsrapporter er indsamlet direkte fra AgroSoft og Cloudfarms. Foderforbruget er beregnet ud fra landsgennemsnittets foderforbrug og prognosepriserne fra FarmtalOnline. Resten af stykomkostningerne og kapacitets- og kapitalomkostninger er data fra

Business Check Svineproduktion 2019. Business Check bygger på bedrifternes driftsgrensanalyser, som er indberettet via det interne regnskab til SEGES' økonomidatabase. I driftsgrensanalyserne er det muligt at adskille indtægter og omkostninger ved so- eller slagtegriseproduktionen fra øvrige aktiviteter helt ned til bundlinjen. Andelen af udgifterne til smågriseproduktionen er beregnet på baggrund af forskellen mellem sohold med produktion af 7 kg hhv. 30 kg grise.

Tabellernes opbygning

Normtallene for produktivitet er opdelt på sohold med fravænnede grise, sohold med smågrise og slagtegriseproducenter. Tabellerne med normtal for omkostningerne er også opdelt på de samme tre driftsgrene som normtallene for produktivitet – sohold med produktion af 7 kg grise, sohold med produktion af 30 kg grise og slagtegriseproduktion. Derudover er tabellerne opdelt i henholdsvis styk-, kontante kapacitets- og kapitalomkostninger, så det er muligt at se omkostningsposterne hver for sig. Hver tabel indeholder desuden både gennemsnittet for hele den udvalgte gruppe samt gennemsnittet af den bedste tredjedel. Den bedste tredjedel er defineret som den tredjedel, der har det bedste resultat pr. enhed, og det er derfor den samme tredjedel, som går igen i alle tre omkostningskategorier.

I tabellen med produktivitet er den bedste tredjedel defineret som den tredjedel, der har den højeste produktionsværdi pr. stiplads pr. år for smågrise og slagtegrise ud fra standardiserede priser, mens det for søer er sorteret ud fra fravænnede grise pr. årssø. Tallene stammer fra Landsgennemsnittet for produktivitet i produktionen af grise i 2019.

Resultater og diskussion

Nedenstående tabeller viser normtallene for de respektive driftsgrene. Produktiviteten for sohold, smågrise og slagtegrise vises i tabel 1. Omkostningerne for sohold vises i tabel 2 og 3 og er opgjort i normtal pr. årssø. Omkostningerne for smågrise og slagtegrise vises i henholdsvis tabel 4 og tabel 5 og er opgjort som normtal pr. produceret smågris eller slagtegris.

Produktivitet for sohold, smågrise og slagtegrise

Produktivitetstallene for sohold er baseret på data fra 2019, som er fremskrevet til 2021. Antallet af fravænnede grise forventes at blive 34,2 i 2021 i gennemsnit. Foderforbruget pr. årssø forventes at blive 1.503 FE, hvilket er på samme niveau som de foregående år.

Produktiviteten i smågrise- og slagtegriseproduktionen er også fremskrevet til 2021 og tager udgangspunkt i udviklingen fra 2017 til 2019 samt en faglig vurdering af udviklingen. Her ses svagt forbedret produktivitet i form af højere daglig tilvækst samt en bedre foderudnyttelse.

Tabel 1. Normtal for produktiviteten hos producenter med sohold, smågrise eller slagtegrise, som de forventes at være i 2021.

Sohold	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Besætningsstørrelse, årssøer	812	897
Fravænnet grise pr. årssø ¹	34,2	37,0
Sofoder pr. årssø, FEso ¹	1.503	1499

Smågriseproduktion	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Besætningsstørrelse, årligt prod. smågrise ¹	27.271	32.706
Foderudnyttelse, FEsv pr. kg tilvækst ¹	1,84	1,72
Daglig tilvækst, gram ¹	448	493
Dødelighed, pct.	3,6	2,7

Slagtegrise	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Besætningsstørrelse, årligt prod. slagtegrise	8.790	8.667
Foderudnyttelse, FEsv pr. kg tilvækst ¹	2,71	2,61
Daglig tilvækst, gram ¹	1011	1066
Dødelighed, pct.	3,5	2,4

¹ Normtallene er baseret på tal fra 2019 og fremskrevet til 2021 med væksten de seneste tre år eller ekspertskøn

Omkostninger til griseproduktionen

Omkostningerne opdelt i styk-, kontante kapacitets- og kapitalomkostninger er opdelt i tabel 2-5 for søer med fravænnede grise, søer med smågrise, smågrise samt slagtegrise.

Foderomkostningerne bygger på prognosepriserne, som er offentliggjort i FarmtalOnline, og foderforbruget, som er baseret på produktivitetstallene i tabel 1. Omkostningerne til foder for driftsgrenen Søer med smågrise inkluderer smågrisefoder til en afgangsvægt på 32 kg. Driftsgrenen Smågrise inkluderer smågrisefoder i vægtintervallet 7-32 kg.

Foderomkostningerne er oftest lavere ved hjemmeblandet foder end ved indkøbt færdigfoder, og der bør derfor foretages en mindre regulering af foderprisen ved brug af hjemmeblandet foder. Foderprisen er også typisk lavere hos den bedste tredjedel af producenterne, hvilket ikke er inkluderet i opgørelsen.

Opgørelsen af foder i smågriseproduktionen inkluderer ikke foder til opdræt af egne polte og restproduktionen af slagtegrise. Hvis polte og restproduktionen af slagtegrise ønskes indregnet, skal der foretages særskilte tillægsberegninger efter normtallene i tabel 5.

Kapitalomkostningerne illustrerer omkostningerne ved finansiering af griseproduktionen. Ved leje af driftsbygninger undgås forrentning og afskrivninger af driftsbygningerne. Ved budgettering af kapitalomkostninger er det vigtigt at tage udgangspunkt i den enkelte besætningsejers forhold omkring leje af bygninger og alder på produktionsapparatet mv. Omkostningsniveauerne i dette notat kan derfor bedst betragtes som inspiration.

Renteomkostningerne af bundet kapital inkluderer renteomkostningerne til griseproduktionens produktionsapparat. Renteomkostninger til fx jord og landbrugsmaskiner er derfor ikke inkluderet.

Sohold med fravænnede grise

Tablet 2. Tabellen viser normtallene for producenter med sohold og salg af 7 kg grise. Resultaterne er opgjort pr. årsso og vist for både gennemsnittet af hele gruppen samt gennemsnittet af den bedste tredjedel, kr.

Sohold med fravænnede grise	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Sofoder: 1,58kr. pr. FEso	2.375	2.368
Startblanding: 3,57 kr. pr. FEsv	92	99
Dyrlæge og medicin	486	442
Avl, rådgivning og kontrol	255	209
Diverse stykomkostninger	206	181
Stykomkostninger i alt	3.413	3.300

	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Energi	205	158
Vedligehold	321	232
Lønomsomkostninger	1.325	1.209
Ejersflønning	256	245
Forsikringer	84	76
Diverse kapacitetsomkostninger	188	149
Kontante kapacitetsomkostninger i alt	2.378	2.070

	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Afskrivning bygninger	377	331
Afskrivning inventar	258	272
Leje af driftsbygninger	38	29
Renteomkostninger af bundet kapital	298	320
Kapitalomkostninger i alt	972	951

Sohold med smågrise

Tablet 3. Tabellen viser normtallene for producenter med sohold og salg af 30 kg grise. Resultaterne er opgjort pr. årsso og vist for både gennemsnittet af hele gruppen samt gennemsnittet af den bedste tredjedel, kr.

Sohold med smågrise	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Sofoder: 1,58 kr. pr. FEso	2.375	2.368
Smågriseblanding: 1,78 kr. pr. FEsv	2.750	2.791
Dyrlæge og medicin	742	728
Avl, rådgivning og kontrol	279	276
Diverse stykomkostninger	306	314
Stykomkostninger i alt	6.452	6.476

	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Energi	340	327
Vedligehold	459	456
Lønomsomkostninger	1.699	1.771
Ejersflønning	341	283
Forsikringer	127	126
Diverse kapacitetsomkostninger	299	288
Kontante kapacitetsomkostninger i alt	3.266	3.252

	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Afskrivning bygninger	537	585
Afskrivning inventar	364	400
Leje af driftsbygninger	138	120
Renteomkostninger af bundet kapital	390	381
Kapitalomkostninger i alt	1.429	1.486

Smågriseproduktion 7-32 kg

SEGES har tidligere ikke haft mulighed for at vise referencetal for 7-32 kg produktionen. Oplysningerne har ikke været tilgængelige i regnskaberne driftsgrensanalyser mv., da regnskaberne normalt ikke har været opdelt i produktionen op til fravæning og efter fravæning. I driftsgrensanalyserne for 2019 har der været datamateriale nok til at kunne offentliggøre tal for 7-32 kg produktionen, hvilket også giver muligheden for at offentliggøre referencetal for denne driftsgren.

Tablet 4. Tabellen viser normtallene for producenter af 7-32 kg grise. Resultaterne er opgjort pr. smågris og vist for både gennemsnittet af hele gruppen samt gennemsnittet af den bedste tredjedel, kr.

7-32 kg produktion	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Smågriseblanding: 1,78 kr. pr. FEsv	80	76
Dyrlæge og medicin	7	5
Diverse stykomkostninger	3	2
Stykomkostninger i alt	91	83

	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Energi	5	5
Vedligehold	5	5
Lønomsomkostninger	15	12
Ejer aflønning	4	4
Forsikringer	2	1
Diverse kapacitetsomkostninger	4	4
Kontante kapacitetsomkostninger i alt	35	31

	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Afskrivning bygninger	5	4
Afskrivning inventar	4	3
Leje af driftsbygninger	3	5
Renteomkostninger af bundet kapital	4	2
Kapitalomkostninger i alt	16	14

Slagtegrise

Tablet 5. Tabellen viser normtallene for producenter med slagtegrise fra 32 kg til slagting. Resultaterne er opgjort pr. slagtegris og vist for både gennemsnittet af hele gruppen samt gennemsnittet af den bedste tredjedel, kr.

Slagtegrise	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Slagtegriseblanding: 1,55 kr. pr. FEsv	344	333
Dyrlæge og medicin	6	6
Diverse stykomkostninger	6	6
Stykomkostninger i alt	356	344

	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Energi	9	8
Vedligehold	15	13
Lønomsomkostninger	22	23
Ejersflønning	14	9
Forsikringer	5	4
Diverse kapacitetsomkostninger	9	8
Kontante kapacitetsomkostninger i alt	74	65

	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Afskrivning bygninger	18	16
Afskrivning inventar	10	9
Leje af driftsbygninger	10	12
Renteomkostninger af bundet kapital	15	14
Kapitalomkostninger i alt	53	52

Konklusion

Der forventes fortsat en pæn effektivitetsfremgang i griseproduktionen i Danmark i 2021. Normtallene for 2021 er beregnet på baggrund af tidligere års produktivitetsudvikling opgjort ud fra Landsgennemsnittet for produktivitet for produktion af grise i 2019. Omkostningerne stammer hovedsageligt fra Business Check Svineproduktion 2019, mens foderpriserne er fra prisprognoserne offentliggjort på SEGES' FarmtalOnline.

Det er altid vigtigt, at der tages udgangspunkt i den enkelte besætningsejers forhold, specielt når der ses på kapacitetsomkostningerne, hvor der kan være store forskelle alt efter om produktionen foregår i ejede eller lejede stalde samt alderen og standen på produktionsapparatet.

Referencer

- [1] Hansen, C.: (2020): Landsgennemsnit for produktivitet i produktionen af grise i 2019. Notat nr. 2014, SEGES Svineproduktion.
- [2] Schlægelberger, S. V.; Østergaard, N. (2020): Business Check Svineproduktion 2019 – Tal og grafer. Notat 2011. SEGES Erhvervsøkonomi.

//TOG//

Dyregruppe: Sohold, smågrise og slagtegrise
Fagområde: Produktionsøkonomi

Tlf.: 33 39 45 00

svineproduktion@seg.es.dk

Ophavsretten tilhører SEGES. Informationerne fra denne hjemmeside må anvendes i anden sammenhæng med kildeangivelse.

Ansvar: Informationerne på denne side er af generel karakter og søger ikke at løse individuelle eller konkrete rådgivningsbehov.

SEGES er således i intet tilfælde ansvarlig for tab, direkte såvel som indirekte, som brugere måtte lide ved at anvende de indlagte informationer.